تشربه علمی «علوم و فناوری مای مدافند نوین» سال یازدهم، شماره ۲، تابستان ۱۳۹۹؛ ص ۲۳۰-۲۱۱

چیدمان بهینه ابر مهاربندهای کمانشناپذیر بهمنظور بهینهسازی رفتار سازههای بلند تحت بار انفجار

رضا کامگار^{۱*}، نوراله مجیدی^۲، هیشم حیدرزاده^۳ ۱و ۳ استادیار، ۲- کارشناس ارشد، دانشگاه شهرکرد (دریافت: ۹۸/۰۳/۱۱، پذیرش: ۹۸/۰۲/۲۷)

چکیدہ

استفاده از مهاربندهای کمانش ناپذیر در دهه هشتاد میلادی در ژاپن شروع شد و به دنبال آن در نقاط دیگر دنیا ادامه یافت. استفاده از این نوع مهاربندها سبب رفع بسیاری از نقایص رفتاری مربوط به مهاربندهای فولادی متداول می شود که ناشی از اختلاف مابین ظرفیت کششی و فشاری آنها است. در این مقاله تأثیر نحوه جانمایی ابر مهاربندهای کمانش ناپذیر بر پاسخ سازههای بلند تحت بار انفجار بررسی می شود. برای این منظور یک سازه ۳۰طبقه به دوازده حالت مختلف توسط ابر مهاربندهای کمانش ناپذیر بر پاسخ سازههای بلند تحت بار انفجار بررسی می شود. برای تحت بار انفجار بهترین حالت جانمایی برای ابر مهاربندهای می شود. در این راستا سازه تحت چهار حالت بار انفجار ناشی از تحت بار انفجار بهترین حالت جانمایی برای ابر مهاربند معرفی می شود. در این راستا سازه تحت چهار حالت بار انفجار ناشی از انفجار ۲۰۰۰ و دریفت طبقات، برش و ممان پایه بررسی می شود. نتایج نشان می دهند که با کاهش مقدار وزن ماده منفجره و همچنین افزایش مقدار فاصلهماده منفجره از سازه مقدار اثرات تخریبی و بیشینه پاسخ سازه کاهش یافته و سازه به سطح ایمن عملکردی (OI) بازگردانده شده است. همچنین نتایج نشان می دهد که حالت اصلی *ر A* بهترین حالت جانمایی برای ابر مهاربندهای کاهش مقدار وزن ماده منفجره و مربوط به ابر مهاربند بیش از ۱۶درصد کاهش می باید.

كليدواژهها: ابر مهاربند كمانشناپذير، بار انفجار، دريفت طبقات، رفتار غيرخطي، رفتار چرخهاي

Optimum Layout of Mega Buckling-Restrained Braces to Optimize the Behavior of Tall Buildings Subjected to Blast Load

R. Kamgar^{*}, N. Majidi, H. Heidarzadeh

Shahrekord University (Received: 01/06/2019; Accepted: 19/10/2019)

Abstract

The use of buckling-restrained braces began in Japan at 1980s and was then followed by other countries all over the world. Many behavioral problems associated with the conventional steel braces might be neglected when this type of bracing system is used, due to the difference between their tension and compression strength capacity. In this paper, the effect of mega buckling-restrained braces on the response of tall structures subjected to the blast load is investigated. For this purpose, a 30-story structure is retrofitted by mega buckling-restrained braces in twelve different modes. Then, the best positioning of this control system is introduced based on the maximum response of the structure. In this regard, the structure is subjected to four states of blast loads produced by 1000 and 1200 kilograms of TNT at a distance of 5 and 10 meters from the structure. The results showed that by decreasing the amount of blast material and also increasing the distance of TNF from the structure, the damaging effects and also the maximum response of the structure reduced; and therefore, the structure went to the safe level (IO). The results also indicated that the A_1 state is the best positioning for the controlled system, in which the maximum displacement of the roof, the maximum rotation of the structure is less than these values for the original structure (the structure with the conventional braces system). Also, the A_1 state can be chosen as the best candidate for placement of the controlled system since it reduces the weight of the bracing system more than 16% rather than this value for the original structure.

Keywords: Mega Buckling-Restrained Braces, Blast Load, Drift Stories, Nonlinear Behavior, Hysteretic Behavior

۱. مقدمه

امروزه جهت كنترل ارتعاشات سازه، سيستمهاى مقاوم جانبى متفاوتی وجود دارد [۱-۱۲] که استفاده از آنها به فاکتورهای متفاوتي ازجمله، ارتفاع ساختمان، محدوديتهاي معماري، مصالح در دسترس و ... بستگی دارد. این امر خصوصاً در ساختمانهای بلند که در آنها انتخاب سیستم مقاوم جانبی بر روی وزن سازه و دريفت طبقات تأثير گذار است، تأثير بسزايي دارد [١٣]. مهاربندها در کنترل ارتعاشات سازههای فولادی از پرکاربردترین سیستمهای مقاوم جانبی هستند [۱۴]. سیستمهای مقاوم جانبی با توجه به شکل و نوع مصالح استفاده شده می توانند تأثیرهای متفاوتی در مقاومت جانبی سازهها داشته باشند [۱۵]. در ساختمانهای بلند با استفاده از مهارهای بازویی ، ابر مهاربندها و مهاربندهای کمانشناپذیر میتوان بهخوبی ارتعاشات سازه را کنترل نمود. از سوی دیگر، ابر مهاربندها بهدلیل ساختار ویژهای که دارند می توانند وزن سازه را به طور چشمگیری کاهش دهند [۱۷-۱۶]. در سالهای اخیر مفهوم ابر مهاربند و روشهای مختلف اجرای آن موردتوجه محققین متفاوتی بوده است. بررسی پژوهشها نشان میدهد که الگوهای متفاوت اجرای این مهاربندها میتواند در توزیع انرژی جانبی اثرگذار باشد [۱۸]. بیشتر مطالعات انجامشده در رابطه با بررسی نحوه چیدمان بهینهی مهاربندهای متداول تحت بار زلزله است [۱۹-۲۱] درحالی که در رابطه با سیستمهای ابر مهاربند، تحقیقات بیشتر به بررسى رفتار اين گونه مهاربندها تحت بار گذارى جانبى به صورت عددی معطوف می شود [۱۶, ۲۲ و ۲۳].

استهلاک انرژی و شکلپذیری از مهمترین عوامل تأثیرگذار بر روی عملکرد سازهها هستند. در سازههای فولادی با مهاربند، المانهای مهاربند وظیفه شکلپذیری و جذب انرژی را دارند. مهاربندهای متعارف بعد از چند سیکل بارگذاری دچار کمانش شده و قابلیت جذب انرژی در آنها کاهش مییابد و این ضعف از رفتار نامتقارن مهاربندهای مرسوم در کشش و فشار ایجاد میشود. بنابراین، در سازههای کنترلشده با این نوع مهاربندها، هنگامی که سازه وارد ناحیه غیرخطی میشود، منحنی دریفت طبقات غیریکنواخت میشود. این حالت زمانی که ارتفاع سازه زیاد باشد و یا سازه دارای بینظمی باشد، بیشتر اتفاق میافتد. برای غلبه بر این موضوع کلارک در سال ۱۹۹۹ مهاربندها را برای غلبه ر این موضوع کلارک در سال ۱۹۹۹ مهاربندها را بیمونهای طراحی نمود که هم در کشش و هم در فشار نسایمشده و ناشی از بار فشاری کمانش نکنند [۲۴]. بنابراین، مهاربندهای کمانشناپذیر دارای قابلیت شکلپذیری بیشتری

رفتار متقارن در کشش و فشار را دارا هستند که منجر به کاهش دریفت و اثرات $A - \Delta$ در سازه میشوند.

سابلی و همکاران [۲۵] نشان دادند که استفاده از مهاربندهای کمانشناپذیر میتواند عملکرد سازه را بهبود بخشد. آنها نشان دادند که مشکل عمده مهاربندهای معمول اختلاف بین ظرفیت کششی و فشاری در بارگذاری چرخهای است که این مشکل در مهاربندهای کمانشناپذیر برطرف می شود. کامگار و شمس [۱۰] تأثیر بار انفجار را بر روی رفتار غیرخطی مهاربندهای کمانشناپذیر بررسی نمودند. ترمبلی و همکاران [۲۶] میزان دریفت در سازههای مجهز به سیستم مهاربند کمانشناپذیر را بررسی نمودند. آنها با استفاده از تحلیلهای استاتیکی افزایشی و دینامیکی غیرخطی بر روی سازههای ۲ تا ۱۶ طبقه نشان دادند که برای زمینلرزههای قوی با استفاده از مهاربندهای کمانشناپذیر میتوان از فروپاشی سازه جلوگیری نمود. اروکو و همکاران [۲۷] نتایج مربوط به دریفت در سازههای ۲ تا ۱۲ طبقه مجهز به سیستم قاب خمشی ویژه و مهاربند کمانشناپذیر را با یکدیگر مقایسه نمودند و نشان دادند که كارايي سازه مجهز به مهاربند كمانشناپذير بهبود مييابد.

ابر مهاربندها ازجمله سيستمهاي كنترلى غيرفعال هستند و همانند سایر مهاربندها، زاویه اجرای مهاربند می تواند از اهمیت ویژهای برخوردار باشد. از طرفی محدودیتهای معماری در ساختمانها، روش اجرای این مهاربندها را تحتالشعاع قرار میدهد. در این مقاله از سیستم ترکیبی مهاربندهای كمانش ناپذير با ابر مهاربندها جهت كنترل سازه بلند تحت بار انفجار استفاده می شود. به طور کلی پیچیدگی موجود در تحلیل ديناميكي سازه تحت بار انفجار، بررسي رفتار سازه را مشكل و هزینهبر مینماید. این پیچیدگی بهدلیل سرعتبالای کرنش، رفتار غیرخطی مصالح، عدم قطعیت در محاسبه بار انفجار و زمانبر بودن تحليل است. از طرفی حملات تروريستی به سازههای سازمانی روبه افزایش است. بنابراین، میتوان گفت پدیده انفجار پدیدهای مهم در مهندسی سازه است و ازاینرو بررسی مسئله خرابی پیشرونده، اثر انفجار بر روی سازههای مجاور، پاسخ سازه در برابر انفجار و ... از مسائل حائز اهمیت در این حوزه هستند [۲۸-۲۸]. موج انفجار رفتاری ضربهای است که با سرعتی بیشتر از سرعت صوت از سمت ماده منفجره به سمت محیط اطراف منتشر می شود [۳۱]. در حقیقت، پدیده انفجار آزاد شدن سریع مقداری زیادی انرژی در زمانی بسیار کم است. این گازها بهشدت منبسط شده و هوای روبروی خود را به جلو رانده و جبههای از هوای فشردهشده را تشکیل میدهند. این جبهه بیشترین انرژی را دارا است که به آن موج انفجار می گویند [۳۲].

تحت بار انفجار امکان تخریب موضعی یا کلی اعضا و وقوع خرابی پیشرونده بسته به قدرت انفجار و سختی سازه وجود دارد.

¹ Outrigger

نوریزاده و ایزدیفرد عملکرد ستونهای قاب بتنی طراحی شده تحت بار زلزله با استفاده از آیین نامه زلزله ایران را در چهار سطح خطر ناشی از بار انفجار بررسی نمودند [۳۳]. لزگی و همکاران نیز اثرات بارگذاری متعارف و شدید بار انفجار را بر روی تخریب موضعی ستونهای قاب خمشی بتنآرمه بررسی نمودند [۳۴]. ایزدی فرد و رهبری نیز به صورت عددی اثرات نیروی محوری بر تغییر شکل جانبی ستون بتنی با غلاف فولادی را تحت بار انفجار بررسی نمودند [۳۵].

در این مقاله برای اولین بار عملکرد سازههای بلندمرتبه کنترل شده با استفاده از سیستم مقاوم جانبی ابر مهاربندهای کمانشناپذیر تحت بار انفجار بررسی می شود. در این راستا یک سازه فولادی ۳۰ طبقه با استفاده از نرمافزار SAP2000 تحت طیف آیین نامه ۲۸۰۰ طراحی می شود. پس از آن سازه به می شود. در ادامه جهت افزایش سرعت اجرا، سازه طراحی شده در مرحله قبل توسط برنامه OpenSees و به صورت غیر خطی مدل سازی شده و تحت بار انفجار به میزان ۱۰۰۰ و ۲۰۰۰ کیلوگرم در فاصله ۵ و ۱۰ متری از سازه قرار می گیرد. در انتها نیز عملکرد سازه تحت چیدمان مختلف ابر مهاربندهای کمانش ناپذیر می شود.

۲. انفجار

در حقیقت انفجار آزاد شدن ناگهانی، سریع و در مقیاس زیاد انرژی است [۳۶–۳۸]. موج حاصل از انفجار بهصورت فشاری بیشتر از فشار محیط اطراف (وجه پرفشار) به سمت خارج از منبع انفجار توسعهیافته و با گذر زمان از شدت آن کاسته می شود (شکل ۱). بعد از مدتزمان کوتاهی، فشار پشت جبهه موج ممکن است به زیر فشار محیط تقلیل یابد. در این حین، خلأ جزئیای تشکیل شده و هوا را به درون خود میمکد. این امر با توليد بادهايي با مكش زياد همراه است كه آوارها را براي مسافت طولانی بهدوراز منبع انفجار حمل مینمایند. بهبیاندیگر موج انفجار در اثر افزایش سریع فشار هوا از نقطه اتمسفری به فشار اوج انفجار حاصل می شود و به دنبال آن کاهشی سریع در فشار اتمسفری و سپس افزایشی تدریجی در فشار اتمسفری را ایجاد میکند. بنابراین موج انفجاری دارای دو فاز است. ۱ - ازدیاد سریع فشار که افزایش فشار اتمسفری را به دنبال دارد و به نام فاز مثبت ۲ یا فاز فشاری شناخته می شود و ۲- کاهش فشار به حد اتمسفری که یک بازگشت به حالت اتمسفری را به دنبال داشته و به نام فاز منفی یا فاز مکنده شناخته می شود. بنابراین،

در یکفاصله مشخص از محل انفجار، با گذشت مدتزمانی کوتاه، فشار در آن محل بهطور ناگهانی بالا رفته تا اینکه به نقطه اوج خود برسد. بعدازآن، فشار رفتهرفته میرا شده و به فشار محیط و حتی پایینتر از آن تنزل مییابد [۳۹].

شکل ۱. 'گسترش امواج انفجار [۳۷]

۱.۲. پارامترهای انفجار

رفتار انفجار با دو جز مهم تعریف می شود: ۱ – اندازه بمب یا وزن خرج (W) و ۲ – فاصلهبین منبع انفجار و هدف (R). شکل (۲) نمودار فشار زمان بار انفجار را نشان می دهد. که پارامترهای آن مطابق جدول (۱) تعریف می شوند [۴۰].

ی بار انفجار	جدول۱ . پارامترها
توضيح	پارامتر
زمان رسیدن انفجار به سازه	t_A
فشار مثبت بيشينه انفجار	P_{so}
فشار محيط	P_o
فشار منفى بيشينه انفجار	P_{so^-}
زمان فاز منفى انفجار	$t_{d^{-}}$
زمان فاز مثبت انفجار	t_{d^+}

رایجترین روش برای محاسبه بار انفجار ناشی از ماده منفجره روش Hopkinson-Cranz یا روش ریشه سوم فاصله است. بنیانگذار این روش Hopkinson است و بعداً توسط Cranz اصلاح شد [۴۱] . در این رابطه از پارامتر مقیاس (Z) جهت محاسبه پارامترهای انفجار استفاده می شود.

¹ Positive Phase

² Negative Phase

حال با بهدست آمدن پارامتر Z_h از رابطه (۱)، مابقی پارامترهای انفجار را مطابق روابط زیر برحسب Z_h می توان محاسبه نمود. بر این اساس، مدت زمان فشار مثبت انفجار از رابطه (۶) استفاده می شود.

$$t_0 = w^{1/3} 10^{[-2.75 + .0.27 \log(Z_h)]}$$
(8)

همچنین سرعت موج انفجار را میتوان از رابطه (۷) محاسبه نمود [۴۵].

$$U = a_0 \sqrt{\frac{6P_{so} + 7P_o}{7P_o}} \tag{Y}$$

به گونه ای که در رابطه (۲)، P_o فشار هوای محیط است که معادل ۱۰۱ کیلو پاسکال است e_0 نیز سرعت صوت در هوا است که برابر با ۳۳۵ متر بر ثانیه است. همچنین زمان رسیدن موج انفجار به سازه را می توان از رابطه (۸) محاسبه نمود.

$$t_A = \frac{R_h}{U} \tag{(A)}$$

*C*_r حهت محاسبه مقدار فشار منعکس شده نیز بایستی ثابت *C*_r را مطابق رابطه (۹) محاسبه نمود [۴۶].

$$C_r = 3\sqrt[4]{\frac{P_{so}}{101}} \tag{9}$$

و بنابراین، مقدار فشار منعکس شده نیز از رابطه (۱۰) به دست میآید.

$$P_r = C_r \times P_{so} \tag{(1)}$$

در انتها رابطه مربوط به فشار ناشی از مـوج انفجـار در بسـتر زمان برای هر طبقـه مطـابق پارامترهـای انفجـار از رابطـه (۱۱) بهدست میآید

$$P(t) = P_o + P_r (1 - t/t_0) \exp^{-\gamma t/t_0}$$
(11)

به گونهای کـه در رابطـه (۱۱) ۲ پـارامتری اسـت کـه بـرای کنترل نسبت دامنه موج استفاده میشـود و مطـابق رابطـه (۱۲) بهدست میآید.

$$\gamma = Z_h^2 - 3.7Z_h + 4.2 \tag{11}$$

$$Z = \frac{W}{R^{1/3}} \tag{1}$$

به گونهای که در رابطه ۱، R فاصلهموضع موردنظر از ماده منفجره است و W وزن معادل TNT ماده منفجره است. رابطههای متفاوتی نیز جهت پیشبینی بار انفجار وجود دارد. برود رابطه (۲) را جهت تخمین بیشینه فشار ناشی از بار انفجار برحسب پارامتر Z معرفی نمود [۴۲].

$$P_{so} = \frac{6.7}{Z^3} + 1 \qquad (P_{so} > 10 bar)$$

$$P_{so} = \frac{0.975}{Z} + \frac{1.455}{Z^2} \qquad (\Upsilon)$$

$$+ \frac{5.85}{Z^3} - 0.019 \qquad (0.1 < P_{so} < 10)$$

همچنین نیومارک و هنسن نیز رابطه (۳) را جهت تخمین بیشینه فشار ناشی از بار انفجار ارائه نمودند [۴۳].

$$P_{so} = 6784 \frac{W}{R^3} + 93(\frac{W}{R^3})^{1/2} \tag{(\%)}$$

در این مقاله از رابطه معروف پیشنهادشده توسط میلز (مطابق رابطه ۵) جهت تخمین بیشینه فشار ناشی از بار انفجار استفاده می شود [۴۴].

$$P_{so} = \frac{1772}{Z^3} - \frac{114}{Z^2} + \frac{108}{Z} \tag{(f)}$$

۲-۲. محاسبه بار انفجار وارد بر سازه

در این مقاله جهت بررسی تأثیر بار انفجار بر پاسخ دینامیکی سازه بلند کنترلشده با استفاده از ابر مهاربندهای کمانشناپذیر چهار حالت بارگذاری در نظر گرفته میشود. ماده منفجره در فواصل ۵ و ۱۰ متری از سازه و به میزان ۱۰۰۰ و ۱۲۰۰۰ بار انفجار بهصورت قابلتوجهی در ارتفاع ساختمان متفاوت است، بار انفجار بهصورت قابلتوجهی در ارتفاع ساختمان متفاوت است، تجربی استفاده میشود که این رویکرد، روش عددی ساده برای اعمال بار انفجار بر سازه را ایجاد مینماید. بدین منظور لازم است تا فاصلهماده منفجره از وسط ارتفاع هر طبقه مطابق شکل (۳) محاسبه شود. لازم به ذکر است که در همه معادلات به کاررفته واحدهای طول، جرم، فشار و زمان به ترتیب متر، کیلوگرم، کیلو پاسکال و ثانیه هستند.

شکل ۳. هندسه استفاده شده جهت محاسبه [۳۹]

شکل ۴–۲. نمودار تاریخچه زمانی فشار وارد بر طبقه اول سازه برای الف) ۱۲۰۰ کیلـوگرم TNT در فاصـله۱۰ متـری از سـازه ب) ۱۰۰۰ کیلوگرم TNT در فاصله ۱۰ متری از سازه

۳. مثال عددی

در این قسمت مدلسازی سازه ۳۰ (سازه اصلی) طبقه ارائه می شود. بدین منظور، در ابتدا با استفاده از نرمافزار SAP2000 سازه تحت طیف آیین نامه ۲۸۰۰ بر اساس آیین نامه -AISC 360 10 طراحی می شود. میزان بار مرده و زنده طبقات به ترتیب ۵۰۰ و ۳۰۰ (N/m²) در نظر گرفته می شوند. همچنین ارتفاع تمامی

طبقات و طول تمامی دهانهها به ترتیب برابر با ۳/۲ متر و ۶ متر در نظر گرفته می شود. اتصالات تیرها و ستونها از نوع گیردار و اتصالات مهاربندها از نوع مفصلی در نظر گرفته می شود. مقاطع به کاررفته برای ستونهای سازه در شکل (۵) نشان دادهشدهاند که همگی دارای ضخامت ۳/۵۰ سانتیمتر هستند. همچنین مقاطع تیرهای طبقات اول، بیست و ششم تا سیام تیرورق W شکل ۲۲×۱۴ است و برای طبقات دیگر تیرورق W شکل ۵۷×۲۱ است و خصوصیات هندسی مقطع در جدول ۲ ارائهشده است (مطابق شکل ۶). همچنین تمامی بادبندها نیز داری سطح مقطع ۳۰۴ سانتیمتر مربع هستند و از نوع بادبندهای مرسوم بوده که در این مقاله با استفاده از Steel 02 معرفی میشوند. مدول یانگ برای مصالح استفاده شده برابر با (N / m^2) (N / m^2) و تنش تسلیم مصالح برابر با (N/m^2) در نظر گرفته می شود. لازم بهذكر است كه مطابق با آيين نامه AISC 360-10، در ابتدا تمامي اعضای سازه بر اساس بارگذاری لرزهای این آییننامه طراحی میشوند. سپس سازه طراحی شده در این مرحله، جهت افزایش سرعت و کاهش هزینه محاسبات جهت تحلیل غیرخطی در برنامه OpenSees مدلسازی می شود. برای این منظور مصالح مربوط به تیرها، ستونها و مهاربندها از نوع Steel 02 در نظر گرفته مىشود.

شکل ۵. نمایی از سازه ۳۰ طبقه موردمطالعه (سازه اصلی)

جدول ۲. خصوصیات هندسی سطح مقطع تیرها و مهاربندهای استفادهشده در سازه موردمطالعه

t _w (cm)	t _f (cm)	b _f (cm)	d (cm)	مقطع
۰/۵۸	٠/٩٠	۱۲/۷۰	۳۴/۸۰	W14×22
۱/۰۲	۱/۶۵	18/88	۵۳/۶۰	W21×57
۲/۰۰	۲/۰۰	۴۰/۰۰	۴۰/۰۰	W15.75×16.75

شکل ۶. پارامترهای به کاررفته در تعریف سطح مقطع

-۳. بررسی اندر کنش سازه اصلی و ماده منفجره

۳–۱–۱. صحتسنجی

بهمنظور صحتسنجی مدلسازی بار انفجار، مطابق گزارش [۳۹] سازه بلند مربوطه مدلسازی و تحت بار انفجار قرار می گیرد. نتایج تحقیق حاضر در قیاس با مدل استفاده شده در گزارش (۳] با یکدیگر مقایسه و در شکل (۷) نشان داده می شود. مطابق شکل (۷) مشخص است که مدل سازی بار انفجار و همچنین سازه بلند به درستی انجام شده است. لازم به ذکر است که سازه مربوطه سازه ای سی طبقه بوده که تحت بار انفجار ناشی از ۱۰۰۰ کیلوگرم TNT در فاصلهده متری از سازه قرار گرفته است. مشخصات سازه در گزارش [۳۹] ذکر شده است.

شکل ۷. صحتسنجی مدلسازی سازه بلند تحت بار انفجار در مقایسه با نتایج مرجع [۳۹]

۳-۱-۲. تحلیل دینامیکی غیرخطی تحت بار انفجار

در این قسمت پاسخ سازه تحت بار انفجار ارائه می شود. در شکل (۸) منحنی مربوط به جابجایی بام سازه ۳۰ طبقه مجهز به مهاربندهای مرسوم تحت بار انفجار برای ۴ حالت در نظر گرفته برای ماده منفجره نشان داده شده است.

همچنین نمودار تاریخچه زمانی چرخش بام سازه ۳۰ طبقه در شکل (۹) نشان دادهشده است و شکل (۱۰) نیز نمودار تاریخچه زمانی برش پایه در سازه موردمطالعه تحت بار انفجار را نشان میدهد.

شکل ۸. نمودار تاریخچه زمانی جابجایی بام سازه تحت بار انفجار

0.1

0.1

Time (s)

0.1

Time (s)

0.1

Time (s)

Time (s)

0.15

0.15

0.15

0.15

0.2

0.2

0.2

0.2

منحنی مربوط به دریفت طبقات در سازه سی طبقه تحت بار انفجار در شکل (۱۲) نشان دادهشده است. همچنین بر اساس آییننامه FEMA [۴۷]، سطوح عملکردی سازه در نواحی IO. LS و CP در زیر نمودارها نمایش دادهشده است. همان گونه که از شکل (۱۲) نتیجه گیری می شود که با کاهش مقدار وزن ماده منفجره و همچنین افزایش مقدار فاصلهماده منفجره از سازه مقدار اثرات تخریبی بار انفجار کاهشیافته و سازه به سطح ایمن عملکردی (IO) بازگشته است.

شکل ۱۲. نمودار تاریخچه زمانی دریفت طبقات سازه در مقابل سطوح عملکردی سازه

همچنین شکل (۱۱) نیز منحنی مربوط به ممان پایه در سازه

شکل ۱۱. نمودار تاریخچه زمانی ممان پایه سازه تحت بار انفجار

همچنین نتایج بیشینه پاسخ سازه تحت چهار حالت بار انفجار در جدول (۳) نشان دادهشده است. از جدول (۳) نیز میتوان نتیجه گیری نمود که با کاهش مقدار وزن ماده منفجره و همچنین افزایش مقدار فاصلهماده منفجره از سازه مقدار بیشینه پاسخ سازه تحت بار انفجار کاهشیافته است.

	سازہ اصلی	برابر انفجار	تحلیل در	حاصل از	۳. نتايج	جدول
R - 10	R - 10					

<i>m</i> =1200	m=1000	پارامتر مور نظر
۰/۲۳	•/44	جابجایی بیشینه بام (<i>cm</i>)
•/10	•/17	$(rad imes 10^{-4}$) چرخش بیشینه بام (
۳۰۲	510	برش پایه بیشینه (<i>kN</i>)
۱/۶۱	١/•٢	ممان پایه بیشینه (<i>kN.m</i> ×10 ⁴)
<i>R</i> =5, <i>m</i> =1200	<i>R</i> =5, <i>m</i> =1000	پارامتر مور نظر
R=5, m=1200 \./۵۵	<i>R</i> =5, <i>m</i> =1000 १/९४	پارامتر مور نظر جابجایی بیشینه بام (cm)
R=5, m=1200 \\·/ΔΔ \$/.\)	<i>R=</i> 5, <i>m</i> =1000 <i>१</i> /९४ १/९४	پارامتر مور نظر جابجایی بیشینه بام (<i>cm</i>) چرخش بیشینه بام(⁴ -10×(<i>rad</i>)
R=5, m=1200 \\·/ΔΔ \$/.\Δ \$/.\ \$\/.\	R=5, m=1000 &/9V &/FY &/FY	پارامتر مور نظر جابجایی بیشینه بام (<i>cm</i>) چرخش بیشینه بام(^{4–1} 0((<i>rad</i>) برش پایه بیشینه (kN)

۳-۲. بررسی اندرکنش انفجار با سازههای مجهز به ابر مهاربند کمانشناپذیر

در این قسمت پاسخ سازه سی طبقه مجهز به ابر مهاربندهای کمانشناپذیر تحت بار انفجار ارائه میشود. برای این منظور دوازده حالت برای جانمایی ابر مهاربندهای کمانشناپذیر در نظر گرفته میشود. بدین منظور مهاربندها در سه قسمت اصلی جانمایی میشوند. این سه قسمت شامل قرار گرفتن مهاربندها در دهانه میانی سازه، قرار گرفتن مهاربند در سه دهانه میانی سازه و قرار گرفتن مهاربندها در ۵ دهانه سازه است. همچنین برای هرکدام از سه حالت اصلی موردمطالعه، چهار حالت فرعی در نظر گرفته میشود. این چهار حالت فرعی به ترتیب شامل پوشش دادن ۳ طبقه، ۵ طبقه و ۱۰ طبقه از سازه است. شکلهای حالتهای اصلی و فرعی در شکل (۱۳) نشان دادهشده است.

لازم به ذکر است که در مرحله طراحی سازه، با توجه به حالات مختلف چیدمان ابر مهاربندهای کمانشناپذیر، تمامی حالات در نظر گرفتهشده و طراحی اعضا بر اساس بارگذاری لرزهای آییننامه 10-AISC 360 صورت گرفته است. بنابراین، برای اعضای مهاربندی مقاطعی انتخابشدهاند که بر اساس حالات مختلف، بزرگترین مقطع را داشتهاند.

در این مقاله برای مدلسازی رفتار مصالح مربوط به مهاربند کمانشناپذیر در نرمافزار OpenSees، از مصالح Steel 01 استفاده می شود که رفتار مشابهی در کشش و فشار دارند. در مصالح Steel 01 هر دو نوع سختشوندگی کینماتیکی و سختشوندگی ایزوتروپیک وجود دارد که با توجه به شکل (۱۴) میتوان نتیجه گرفت که در حالت بدون سخت شوندگی ایزوتروپیک حلقه های منحنی هیسترزیس دارای مساحت ثابت هستند. بنابراین، در این مقاله نیز بهدلیل ماهیت رفتاری مهاربندهای کمانشناپذیر از Steel 01 بدون سختشوندگی ایزوتروپیک استفاده میشود. شکل (۱۵) منحنی مربوط به بیشینه جابجایی برای حالتهای مختلف استفاده از ابر مهاربند کمانشناپذیر را نشان میدهد. بیشینه جابجایی در سازه اصلی با سیستم مقاوم جانبی معمولی برای ۴ حالت بار انفجار در نظر گرفتهشده به ترتیب برابر با ۶/۹۷، ۱۰/۵۵، ۱/۳۴ و ۲۲/۰ سانتیمتر هستند. همچنین مقایسه نتایج بهدست آمده برای درصد کاهش وزن فولاد مربوط به مهاربند در سازه مجهز به سیستم ابر مهاربند کمانشناپذیر نسبت به سازه اصلی با مهاربند معمولی در جدول (۴) نشان داده شده است

جدول ۴. بهترین حالت سازه مجهز به ابر مهاربند کمانشناپذیر بر اساس پارامتر جابجایی بیشینه بام

شکلهای (۱۸) تا (۲۰) نیز منحنی مربوط به چرخش بیشینه بام سازه برای حالتهای مختلف استفاده از ابر مهاربند کمانشناپذیر را نشان میدهد. بیشینه چرخش در سازه اصلی با سیستم مقاوم جانبی معمولی برای ۴ حالت بار انفجار در نظر گرفتهشده به ترتيب برابر با ۴/۴۲، ۶/۰۱، ۰/۹۰ و ۱/۵۰ راديان×⁴⁻¹0 است. مقایسه نتایج بهدستآمده برای بیشینه چرخش سازه مجهز به سیستم ابر مهاربند کمانشناپذیر نسبت به سازه اصلی با مهاربند معمولی در جدول (۵) نشان دادهشده است.. با توجه به جدول (۵) و شکلهای (۱۸) تا (۲۰) می توان نتیجه گیری نمود که برای حالت اصلی ۱، بهترین حالت فرعی حالت A است که در آن در همه حالتها میزان بیشینه چرخش سازه کمتر از سازه با مهاربند مرسوم است. برای حالت اصلی ۲ بهترین حالت در شرایطی که ماده منفجره در فاصله ۵ متری از سازه قرار دارد، حالت A است که در آن میزان بیشینه چرخش سازه با ابر مهاربند كمانش ناپذير كمتر از سازه اصلى است ولى باعث افزايش وزن سازه می شود درنتیجه سازه اصلی در مقایسه باحالت اصلی ۲ عملکرد بهتری دارد.

شکل ۱۴ الف) منحنی هیسترزیس Steel 01 بدون در نظر گرفتن سختشوندگی ایزوترپیک ب)منحنی تنش-کرنش Steel 01 بدون سختشوندگی ایزوتروپیک

با توجه به جدول (۴) و شکلهای (۱۵–۱۷) میتوان نتیجه گرفت که برای حالت اصلی ۱، بهترین سازه حالت فرعی Aاست و در همه حالتها میزان بیشینه جابجایی از مقدار متناظر در سازه اصلی (سازه با ابر مهاربند معمولی) کمتر است. برای حالت اصلی ۲ بهترین حالت در شرایطی که ماده منفجره در فاصله ۵متری از سازه قرار دارد، حالت B است که در آن بیشینه جابجایی سازه بیشتر از سازه اصلی است ولی در شرایطی که ماده منفجره در فاصله ۱۰ متری از سازه قرار دارد حالت D است که با کاهش میزان وزن فولاد مصرفی در مهاربند بهاندازه ۴۶ درصد عملکرد بهتری نسبت به سازه اصلی دارد. برای حالت اصلی ۳ بیشینه جابجایی سازه در همه حالات کمتر از سازه اصلی است. بهطورکلی میتوان گفت حالت اصلی ۱ با کاهش فولاد مربوط به مهاربند به بیش از ۱۶درصد بهترین حالت جایگزین بر اساس معیار جابجایی بیشینه را دارا است.

جدول ۵. بهترین حالت سازه مجهز به ابر مهاربند کمانشناپذیر بر اساس پارامتر چرخش بیشینه بام

حالت اصلی ۱	-	
درصد کاهش وزن فولاد مربوط به مهاربند	بهترین حالت فرعی	بار انفجار
۱۶/۷۵	Α	<i>R</i> =5, <i>m</i> =1000
۱۶/۷۵	Α	<i>R</i> =5, <i>m</i> =1200
۱۶/۷۵	Α	<i>R</i> =10, <i>m</i> =1000
۱۶/۷۵	Α	<i>R</i> =10, <i>m</i> =1200
حالت اصلی ۲		
درصد کاهش وزن فولاد مربوط به مهاربند	بهترین حالت فرعی	بار انفجار
- \ • • / • •	Α	<i>R</i> =5, <i>m</i> =1000
- \ • • / • •	Α	<i>R</i> =5, <i>m</i> =1200
48/•••	D	<i>R</i> =10, <i>m</i> =1000
48/	D	<i>R</i> =10, <i>m</i> =1200
حالت اصلی ۳		_
درصد كاهش وزن	بهترين	بار انفجار
فولاد مربوط به مهاربند	حالت فرعى	
-171/8•	Α	<i>R</i> =5, <i>m</i> =1000
-1٣1/8•	A	<i>R</i> =5, <i>m</i> =1200
۳۵/۴۹	D	R=10, m=1000

همچنین در شرایطی که ماده منفجره در فاصله ۱۰متری از سازه قرار دارد، حالت D با کاهش وزن فولاد مربوط به مهاربند بهاندازه ۴۶ درصد عملکرد بهتری نسبت به سازه اصلی دارد. برای حالت اصلی ۳ نیز در همه حالتهای فرعی، بیشینه چرخش سازه با ابر مهاربند کمانشناپذیر کمتر از سازه اصلی است. بهطورکلی میتوان گفت حالت اصلی ۱ با کاهش فولاد مربوط به مهاربند به بیش از ۱۶درصد بهترین حالت جایگزین بر اساس معیار بیشینه چرخش سازه را دارا است.

A

R=10, m=1200

۱۲/۷۰

در شکلهای (۲۱) تا (۲۳) منحنی دریفت طبقات در مقابل معیار سطوح عملکردی سازه برای حالتهای مختلف ترسیمشده است. با توجه به شکلهای (۲۱) تا (۲۳) میتوان نتیجهگیری نمود که عملکرد سازه در همه حالات مشابه زمانی است که سازه اصلی با سیستم مقاوم جانبی مهاربندهای معمولی مهار شود.

در شکلهای (۲۴) تا (۲۶) نمودار تاریخچه زمانی برش پایه برای حالتهای مختلف استفاده از ابر مهاربند کمانشناپذیر نشان دادهشده است. حداکثر برش در سازه اصلی با سیستم مقاوم جانبی معمولی برای ۴ حالت بار انفجار در نظر گرفتهشده به

ترتیب برابر با ۵۲۱۲، ۶۸۰۴، ۲۱۵ و ۳۰۲ کیلو نیوتون است. همانگونه که در شکلهای (۲۴) تا (۲۶) مشاهده می شود برش پایه در حالتی که از ابر مهاربندهای کمانشناپذیر استفاده می شود نسبت به سازه اصلی تغییر چندانی نمی کند.

نیوتون.متر×⁴01 است. همان گونه که در شکلهای (۲۷) تا (۲۹) نشان دادهشده است، مقدار ممان پایه در حالتی که از ابر مهاربندهای کمانشناپذیر استفاده میشود نسبت به سازه اصلی تغییر چندانی نمیکند.

شکل ۲۶ نمودار تاریخچه زمانی برش پایه برای حالت اصلی ۳

در شکلهای (۲۷) تا (۲۹) نمودار تاریخچه زمانی ممان پایه برحسب زمان برای حالتهای مختلف استفاده از ابر مهاربند کمانشناپذیر نشان دادهشده است. بیشینه ممان در سازه اصلی با سیستم مقاوم جانبی معمولی برای ۴ حالت بار انفجار در نظر گرفتهشده به ترتیب برابر با ۱۱/۵۶، ۱۱/۸۴، ۱۰/۱ و ۱/۶۱ کیلو گرفتهشده به ترتیب برابر با ۱۵/۵۲، ۱۱/۵۴، ۱/۶۲ و ۱/۶۱ کیلو آو 10⁵ R=5 (m), m=1200 (kg)

شکل ۲۷ نمودار تاریخچه زمانی ممان پایه برای حالت اصلی ۱

- [7] Kamgar, R.; Rahgozar, P. "Reducing Static Roof Displacement and Axial Forces of Columns in Tall Buildings Based on Obtaining the Best Locations for Multi-Rigid Belt Truss Outrigger Systems"; Asian J. Civil Eng. 2019, 1-10.
- [8] Kamgar, R.; Rahgozar, R. "Determination of Optimum Location for Flexible Outrigger Systems in Non-Uniform Tall Buildings Using Energy Method"; Int. J. Optim. Civil. Eng. 2015, 5, 433-444.
- [9] Kamgar, R.; Rahgozar, R. "Determination of Optimum Location for Flexible Outrigger Systems in Tall Buildings with Constant Cross Section Consisting of Framed Tube, Shear Core, Belt Truss and Outrigger System Using Energy Method"; Int. J. Steel Struct. 2017, 17, 1-8.
- [10] Kamgar, R.; Shams, G. R. "Effect of Blast Load in Nonlinear Dynamic Response of the Buckling Restrained Braces Core"; Adv. Defence Sci. Technol. 2018, 9, 107-118 (In Persian).
- [11] Kamgar, R.; Shojaee, S.; Rahgozar, R. "Rehabilitation of Tall Buildings by Active Control System Subjected to Critical Seismic Excitation"; Asian J. Civ. Eng. 2015, 16, 819-833.
- [12] Khatibinia, M.; Gholami, H.; Labbafi, S. "Multi–Objective Optimization of Tuned Mass Dampers Considering Soil– Structure Interaction"; Int. J. Optim. Civil. Eng. 2016, 6, 595-610.
- [13] Al-Kodmany, K. "Sustainability and the 21st Century Vertical City: A Review of Design Approaches of Tall Buildings"; Build. 2018, 8, 1-40.
- [14] M. Ali, M.; Moon, K. "Advances in Structural Systems for Tall Buildings: Emerging Developments for Contemporary Urban Giants"; Build. 2018, 8, 1-34.
- [15] Kazemzadeh Azad, S.; Topkaya, C. "A Review of Research on Steel Eccentrically Braced Frames"; J. Constr. Steel Res. 2017, 128, 53-73.
- [16] Fang, B.; Zhao, X.; Yuan, J.; Wu, X. "Outrigger System Analysis and Design Under Time-Dependent Actions for Super-Tall Steel Buildings"; Struct. Des. Tall. Spec. Build. 2018, 27, e1492.
- [17] Liu, C.; Li, Q.; Lu, Z.; Wu, H. "A Review of the Diagrid Structural System for Tall Buildings"; Struct. Des. Tall. Spec. Build. 2018, 27, e1445.
- [18] Changizi, N.; Jalalpour, M. "Topology Optimization of Steel Frame Structures with Constraints on Overall and Individual Member Instabilities"; Finite Elem. Anal. Des. 2018, 141, 119-134.
- [19] Baldock, R.; Shea, K. "Structural Topology Optimization of Braced Steel Frameworks Using Genetic Programming"; Workshop of the European Group for Intelligent Computing in Engineering, Intelligent Computing in Engineering and Architecture. Berlin, Heidelberg. 2006.
- [20] Hasançebi, O.; Çarbaş, S.; Doğan, E.; Erdal, F.; Saka, M. "Comparison of Non-Deterministic Search Techniques in the Optimum Design of Real Size Steel Frames"; Comput. Struct. 2010, 88, 1033-1048.
- [21] Huang, J. Z.; Wang, Z. "Topology Optimization of Bracing Systems for Multistory Steel Frames Under Earthquake Loads"; Adv. Mat. Res. 2011.
- [22] Brunesi, E.; Nascimbene, R.; Casagrande, L. "Seismic Analysis of High-Rise Mega-Braced Frame-Core Buildings"; Eng. Struct. 2016, 115, 1-17.
- [23] Di Sarno, L.; Elnashai, A. S. "Bracing Systems for Seismic Retrofitting of Steel Frames"; J. Constr. Steel Res. 2009, 65, 452-465.

۴. نتیجهگیری

در این مقاله تأثیر جانمایی ابر مهاربندهای کمانشناپذیر بر پاسخ سازههای بلند در برابر بار انفجار بررسی می شود. برای این منظور یک سازه ۳۰ طبقه به ۱۲صورت مختلف توسط ابر مهاربندهای کمانشناپذیر مقاومسازی می شود و بر مبنای پاسخ سازه (بیشینه جابجایی بام، برش پایه، دریفت طبقات، چرخش سازه و ...) تحت بار انفجار از مابین حالتهای مختلف جانمایی ابر مهاربندهای کمانشناپذیر، بهترین حالت معرفی می شود. در این راستا سازه تحت چهار حالت بار انفجاری ناشی از انفجار ۱۰۰۰ و ۱۲۰۰ کیلوگرم TNT در فاصلههای ۵ و ۱۰ متری از ساختمان قرار می گیرد. نتایج نشان می دهند که با کاهش مقدار وزن ماده منفجره و همچنین افزایش مقدار فاصلهماده منفجره از سازه مقدار اثرات تخریبی بار انفجار کاهشیافته و سازه به سطح ایمن عملکردی (IO) بازگردانده شده است و همچنین مقدار بیشینه پاسخ سازه تحت بار انفجار كاهش مىيابد. همچنين نتايج نشان میدهند که برای حالت اصلی ۱، بهترین سازه در حالت فرعی A است (A1) و در این حالت میزان بیشینه جابجایی بام و بیشینه چرخش سازه از مقدار متناظر در سازه اصلی (سازه با مهاربند معمولی) کمتر است. همچنین بر اساس معیار بیشینه جابجایی بام و بیشینه چرخش سازه می توان گفت حالت اصلی ۱ با کاهش فولاد مربوط به مهاربند به بیش از ۱۶درصد بهترین حالت جایگزین است. همچنین نتایج نشان میدهند که مقدار برش و ممان یایه در حالتی که از ابر مهاربندهای کمانشنایذیر استفاده می شود نسبت به سازه اصلی با مهاربند معمولی تغییر چندانی نمي کنند.

۵. مرجعها

- Bilondi, M. R. S.; Yazdani, H.; Khatibinia, M. "Seismic Energy Dissipation-Based Optimum Design of Tuned Mass Dampers"; Struct. Multidiscip. 2018, 58, 2517-2531.
- [2] Gholizadeh, S.; Ebadijalal, M. "Performance Based Discrete Topology Optimization of Steel Braced Frames by a New Metaheuristic"; Adv. Eng. Softw. 2018, 123, 77-92.
- [3] Gholizadeh, S.; Poorhoseini, H. "Seismic Layout Optimization of Steel Braced Frames by an Improved Dolphin Echolocation Algorithm"; Struct. Multidiscip. O. 2016, 54, 1011-1029.
- [4] Gholizadeh, S.; Poorhoseini, H. "Performance-Based Optimum Seismic Design of Steel Dual Braced Frames by Bat Algorithm"; Met. Opt. Civil Eng. 2016.
- [5] Habibi, A.; Bidmeshki, S. "An Optimized Approach for Tracing Pre- and Post-Buckling Equilibrium Paths of Space Trusses"; Int. J. Struct. Stab. Dy. 2019, 19, 1950040.
- [6] Kamgar, R.; Gholami, F.; Zarif Sanayei, H. R.; Heidarzadeh, H. "Modified Tuned Liquid Dampers for Seismic Protection of Buildings Considering Soil–Structure-Interaction Effects (In Press)"; Iranian J. Sci. Tech. Trans. Civil Eng. 2019,

- [35] Izadifard, R. A.; Rahbari, R. "Numerical Simulation of the Axial Load Effects on Lateral Deformation of Concrete Filled Double Skin Steel Tubular under Blast Loading"; Adv. Defence Sci. Technol. 2019, 10, 211-219 (In Persian).
- [36] Fayyaz, M.; Ghorban Nejad, A.; Khosravi, F. "Numerical Investigation of Damages on Concrete Canvas Shell Under Near-Field Blast"; Adv. Defence Sci. Technol. 2019, 10, 79-87 (In Persian).
- [37] Hamzeh, M.; Khosravi, F.; Pesaran Behbahani, H. "Investigation of Explosion Effects on the Border Concrete Tunnels"; Adv. Defence Sci. Technol. 2018, 9, 349-358 (In Persian).
- [38] Moarefzadeh, M. R. "Reliability Analysis of Reinforced Concrete Slabs Subjected to Blast Loads and Their Economic Assessment"; Adv. Defence Sci. Technol. 2018, 9, 379-392 (In Persian).
- [39] Tavakoli, R.; Kamgar, R.; Rahgozar, R. "The Best Location of Belt Truss System in Tall Buildings Using Multiple Criteria Subjected to Blast Loading"; Civil Eng. J. 2018, 4, 1338-1353.
- [40] Acosta, P. F. "Overview of UFC 3-340-02 Structures to Resist the Effects of Accidental Explosions"; Structures Congress. Las Vegas, Nevada. 2011.
- [41] Dusenberry, D. O. "Handbook for Blast-Resistant Design of Buildings"; John Wiley & Sons, USA, 2010.
- [42] Brode, H. L. "Numerical Solutions of Spherical Blast Waves"; J. Appl. Phys. 1955, 26, 766-775.
- [43] Singhvi, G. P. "Design of Blast Resistant Structures"; MSc Thesis, Kansas State University, Manhattan, Kansas, 1963.
- [44] Mills, C. "The Design of Concrete Structure to Resist Explosions and Weapon Effects"; Proc. 1st Int. Conference on Concrete for Hazard Protections. 1987.
- [45] Macquorn Rankine, W. J. "On the Thermodynamic Theory of Waves of Finite Longitudinal Disturbance"; Philos. Trans. Royal Soc. London 1870, 160, 277-288.
- [46] Lam, N.; Mendis, P.; Ngo, T. "Response Spectrum Solutions for Blast Loading"; Electron. J. Struct. Eng. 2004, 4, 28-44.
- [47] FEMA-356 "Standard and Commentary for the Seismic Rehabilitation of Buildings"; Report No. USA, Virginia, 2000.

- [24] Clark, P.; Aiken, I.; Kasai, K.; Ko, E.; Kimura, I. "Design Procedures for Buildings Incorporating Hysteretic Damping Devices"; 68th Annual Convention. Santa Barbara, California. 1999.
- [25] Sabelli, R.; Mahin, S.; Chang, C. "Seismic Demands on Steel Braced Frame Buildings with Buckling-Restrained Braces"; Eng. Struct. 2003, 25, 655-666.
- [26] Tremblay, R.; Lacerte, M.; Christopoulos, C. "Seismic Response of Multistory Buildings with Self-Centering Energy Dissipative Steel Braces"; J. Struct. Eng. 2008, 134, 108-120.
- [27] Erochko, J.; Christopoulos, C.; Tremblay, R.; Choi, H. "Residual Drift Response of SMRFs and BRB Frames in Steel Buildings Designed According to ASCE 7-05"; J. Struct. Eng. 2010, 137, 589-599.
- [28] Li, H.; Cai, X.; Zhang, L.; Zhang, B.; Wang, W. "Progressive Collapse of Steel Moment-Resisting Frame Subjected to Loss of Interior Column: Experimental Tests"; Eng. Struct. 2017, 150, 203-220.
- [29] Ding, Y.; Song, X.; Zhu, H. T. "Probabilistic Progressive Collapse Analysis of Steel Frame Structures Against Blast Loads"; Eng. Struct. 2017, 147, 679-691.
- [30] Nourzadeh, D.; Humar, J.; Braimah, A. "Response of Roof Beams in Buildings Subject to Blast Loading: Analytical Treatment"; Eng. Struct. 2017, 138, 50-62.
- [31] Ngo, T.; Mendis, P.; Gupta, A.; Ramsay, J. "Blast Loading and Blast Effects on Structures: An Overview"; Electron. J. Struct. Eng. 2007, 7, 76-91.
- [32] Augustsson, R.; Härenstam, M. "Design of Reinforced Concrete Slab with Regard to Explosions"; MSc Thesis, Chalmers University of Technology, Göteborg, Sweden, 2010.
- [33] Nourizadeh, A.; Izadifard, R. "Performance of Reinforced Concrete Frame Designed According to Iranian Earthquake Code, Subjected to Blast Loading"; Adv. Defence Sci. Technol. 2019, 7, 169-181 (In Persian).
- [34] Lezgi, M.; Izadifard, R. A.; Lashgari, M. R. "Evaluation of Nonlinear Response of Reinforced Concrete Frames Designed According to Earthquake Codes and Subjected to Blast Loading "; Adv. Defence Sci. Technol. 2019, 8, 201-212 (In Persian).